

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΜΑΞΙΜΟΣ

1899-1962

[«Οικουμενική». Μια κυβερνητική δικτατορία στη Βουλή και διά της Βουλής στο λαό]

Το χαρακτηριστικότερο και το πιο σημαντικό γνώρισμα της Βουλής του 1926 ήταν ότι δίνοντας, από διάφορους λόγους και για διάφορους σκοπούς, κατά παμφηφία σχεδόν, την ψήφο της υπέρ της «Οικουμενικής» μεταβίβασε ουσιαστικά τα δικαιώματά της ως νομοθετικό σώμα στην εκτελεστική εξουσία.

Δεν ελέγχει πια τώρα το κοινοβούλιο την κυβέρνηση, άλλα η κυβέρνηση το κοινοβούλιο.

Η νομοθετική εργασία έχει συγχωνευθεί με την εκτελεστική εξουσία κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η Βουλή να ψηφίζει υποχρεωτικά όλα τα νομοσχέδια που έχουν εγκριθεί προηγουμένως από τους αρχηγούς των αστικών κομμάτων ως κυβέρνηση, από την Οικουμενική και να συζητεί εκείνα μονάχα, που η κυβέρνηση, τα μέλη της, δίνουν την άδεια να συζητήσει. Μια κυβερνητική δικτατορία στη Βουλή και διά της Βουλής στο λαό. Μια συγκέντρωση, μια απαλλοτρίωση των δικαιωμάτων της Βουλής υπέρ της εκτελεστικής εξουσίας. Αυτή είναι η κατάσταση της Οικουμενικής. Κατάσταση που δεν μπορεί να ανατραπεί από την ίδια την Βουλή, παρά μονάχα αν τα κόμματα διασπάσουν το κοινό μέτωπο, από λόγους που δε θα οφείλονται ασφαλώς στην ελαττωματική λειτουργία του κοινοβουλίου.

Με την Οικουμενική κυβέρνηση η Βουλή του 1926 διαιρέθηκε σε δυο στρατόπεδα: ένα κυβερνητικό – όλα τα αστικά κόμματα – και ένα αντικυβερνητικό, η κοινοβουλευτική ομάδα του «Ενιαίου Μετώπου», οι κομμουνιστές.

Η διαίρεση αυτή ούτε τυχαία ήτανε, ούτε στενά κοινοβουλευτική. Απέρρεε από το νέο ταξικό διαφορισμό που δημιούργησε η μεταπολεμική εξέλιξη, φανέρωνε υπεροχή του ταξικού στο κομματικό στοιχείο. Όλα τα κυβερνητικά κόμματα ήτανε κόμματα αστικά, το μόνο αντικυβερνητικό κόμμα ήτανε το επαναστατικό κόμμα. Τάξη και κόμμα, κόμμα και εκτελεστική εξουσία, τάξη και εκτελεστική εξουσία συγχωνευθήκανε σε μια νέα αντινομία που μια κοινωνική ανάγκη, βαθύτερα αστική, την επέβαλε.

* Για περ. βλ. Σεραφείμ Μάξιμος, *Κοινοβούλιο ή δικτατορία;*, εισαγωγή-χρονολογία-επιμέλεια Λουκάς Αξελός, εκδ. «Στοχαστής», Αθήνα 1975.

Η πολιτική της σταθεροποιήσεως οδήγησε, τέλος, τα συμπράττοντα κόμματα σε μια επικίνδυνη αντίθεση προς τα στρώματα που τα ακολουθούσανε, σε σημείο που να απειλήσει την ίδια την υπόστασή τους. Ο αρχηγός του λαϊκού κόμματος, Υπουργός των Εσωτερικών της Οικουμενικής, υποχρεώθηκε να χρησιμοποιήσει την ένοπλη βία κατά των επαγγελματιών, οι περισσότεροι των οποίων ήτανε οπαδοί του. Το Οικουμενικό συγκρότημα άρχισε να κλονίζεται υπό την πίεση των πραγμάτων και τη δυσφορία των μαζών. Οι επικυρώσεις παλαιών συμβάσεων, η έγκριση νέων, η ψήφιση νέων φορολογιών, η μέχρι απομυζήσεως ένταση της φορολογικής αποδόσεως, δημιουργήσανε τα πρώτα ρήγματα στο κοινοβουλευτικό καθεστώς του 1926.

Ψηφίζοντας ασυζητητί κάθε κυβερνητικό νομοσχέδιο η Βουλή του 1926 έφερε σε αντίθεση προς τις λαϊκές εργατοχωρικές μάζες, όχι μόνο τα κόμματα, μα και τον ίδιο τον εαυτό της, ως Βουλή.

Εφ' όσον η γραμμή τάξεως που τα κόμματα, ως κυβέρνηση, είχανε υιοθετήσει, προκάλεσε γενική κατακραυγή μέσα στις μεγάλες μάζες του έθνους, ήτανε αδύνατο να παραμείνουν, όχι μόνο η Οικουμενική, όχι μόνο «κυβέρνηση συνασπισμού», μα και η Βουλή. Ολόκληρο το συγκρότημα: νομοθετικό σώμα και εκτελεστική εξουσία, κόμματα και κυβέρνηση, αρχίσανε να καταπίπτουν. Η διάλυση της Οικουμενικής κατέληξε, στο τέλος, σε διάλυση της Βουλής. Βουλή και κόμματα, κόμματα και σταθεροποίηση και φορολογίες και συμβάσεις Πάουερ, είχανε ενοποιηθεί στη συνείδηση των μαζών, κατά τρόπο που γενική να είναι η δυσφορία και γενική η επιθυμία να βρεθεί «κάτι», να βρεθεί «κάποιος», που να τα διαλύσει, να τα ανατρέψει.

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΘΕΩΡΙΑΣ & ΚΡΙΤΙΚΗΣ - ΑΝΟΙΞΗ 2011